

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Geçici 6 ncı maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Giresun

İhsan Topaloğlu

Geçici madde 6. — Bu kanunun yayınlanmasından önce belediye elektrik işletmelerine intikal etmiş bulunan imtiyaz hakları, vecibeleri ve tesisleri bu işletmelerin devri ile; Devletçe verilmiş imtiyaz sahibi şirketlere ait imtiyaz, hukuk ve vecibeleri ve tesisleri TEK'e geçer.

BAŞKAN — Sayın Topaloğlu, tavrınızı izah sadedinde.

İHSAN TOPALOĞLU (Giresun) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, bu kanunun ganesi Türkiye'deki elektrik enerjisinin bir elde toplanmasıdır.

Gerekçede bu açıkça ifade ediliyor. Yukarıdaki ifade şekli aynen şu: «Yukarıda verilen bilgilerden anlaşılacağı ve hile bütün bir memleket sathında elektrik enerjisinin üretim, iletim, dağıtım işlerini bir tek teşkilât içinde toplamak ve bütün memleketin her yerinde muhtac olduğumuz bol ve güvenilir elektrik enerjisini ziyadesiyle...» Devam ediyor. Şimdi gaye tek teşkilât içinde toplamak olduğuna göre bu kanunun içerisinde bazı istisnalar filvâki var. Deminde Sayın Bakanın bahsettiği dağıtım teşkilâtı bunun dışında kalmıştır. 2 nci maddede, geçici zaruri hallerde belediyelere santral yapmak hakkı tanınmaktadır. Bu bir zaruret olabilir, bunun üzerinde durmadık. Temennimiz suiistimal edilmesin, TEK Kanununda yara açılmasın.

Üçüncüsü ise, bir zaruret görmediğimiz Devletçe verilen imtiyazlar, yani Çukurova ve Kepez Santralleri meselesidir. Bunun kanunda geçmesi için, «Devletçe verilmiş imtiyaz sahibi şirketlere ait imtiyaz, hukuk ve vecibeleri ve tesisleri, imtiyaz Sözleşmesinin herhangi bir suretle sona ermesi halinde» denmekle bunun belki daha önce imtiyaz süresinden evvel alınması ihtimali de dercedilmektedir. Fakat burada bunun, bu kanun çıkarken hiç olmazsa doğrudan doğruya TEK Kanunu çerçevesine alınmasını bu tavrıyla teklif etmiş oluyoruz. Bu suretle TEK Kanunu tam, hakikaten Türkiye Elektrik Enerjisi Kanunu olarak ve

bir bütün olarak çıkmış olacaktır ve hedefe çok daha yakın olarak kanunlaşmış olur. Bu teklifi yaparken bunun neden dışarda kaldığını gerekçelerini pek anlayamadık. Bu teklifin kabulünü isterken TEK Kanununun da daha iyi bir şekilde kanunlaşacağı ümidini beslemekteyiz.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Takrime Hükümet ve komisyon iştirak ediyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Efendim, sadece imtiyaz Çukurova Elektrik Sanayii ve Kepez değildir. 1926 yılında verilmiş 50 yıllık Bünyan Elektrik imtiyazı da vardır, 1976 da bitiyor. İstanbul Elektrik Tramvay Tünelin imtiyazlı olup olmadığı dâva konusudur, Danıştaydadır. Onun için bunlar her hangi bir suretle müddeti bitince zaten TEK'e geçecektir.

BAŞKAN — Yani Sayın Topaloğlu'nun arzusu yerine gelecektir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ SABİT OSMAN AVCI (Devamla) — Bu suretle müktesep haklara da riayet edilmiş oluyor. Bu sebeple takrime katılmıyoruz.

MEHMET HAZER (Kars) — Bir sorum var efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Hazer.

MEHMET HAZER (Kars) — Efendim, bu imtiyazlı şirketlerin elektrik tarifelerini kontrolünü TEK mi yapacaktır, onlar mı tasdik edeceklerdir?

BAŞKAN — Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Mukavelelerine göre Enerji Bakanlığınca yapılacaktır.

BAŞKAN — Enerji Bakanlığınca, Sayın Topaloğlu soru mu soracaksınız, buyurun efendim.

İHSAN TOPALOĞLU (Giresun) — Demin iki büyük kuruluştan bahsettim; Çukurova Kepez. Şimdi Sayın Bakandan sormak istiyorum. Bu iki büyük teşekkülün imtiyaz süresi ne zamana kadar devam edecektir?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ SABİT OSMAN AVCI (Artvin) — Çu-